

Aplikačné úlohy (AU)

Aplikačné úlohy vedú k aktívnemu učeniu žiaka a tým k zapamätaniu si preberaného učiva. Ich používanie presúva na žiakov zodpovednosť za ich vlastné učenie, učia sa preberať aktívnu rolu v procese utvárania obsahu a procesu svojho každodenného učenia. Pri vytváraní AU používame Bloomovu taxonómiu, ktorá zohľadňuje 7 typov inteligencií. Pedagógovi umožňuje posunúť žiakov v procese učenia z úrovne vedomostí, cez pochopenie, aplikáciu, analýzu, syntézu až po evaluáciu. V AU slovesá určujú v otázke stupeň použitia Bloomovej taxonómie.

BLOOMOVA TAXONÓMIA

Kognitívna doména (intelektuálne zručnosti a spôsobilosti)

V oblasti poznávacích cieľov rozlíšil B. S. Bloom (1956) zámery v nasledujúcom poradí:

1. vedomosti (znalosti),
2. pochopenie (porozumenie),
3. aplikácia,
4. analýza,
5. syntéza
6. evaluácia.

Vyučujúci si môže sám sebe položiť otázku, či bude jeho cieľom doviest' žiakov na úroveň vedomostí, pochopenia atď'. V súlade s tým sa môžu zostaviť úlohy na vypracovanie a testovacie otázky. Slovesá v otázke určujú stupeň použitia Bloomovej taxonómie.

1. Vedomosti: povedzte, vymenujte, kto, kde, kedy, ktorý, ako nazývame, čo si pamätáte, čo vyjadruje ..., nájdite, napíšte, zopakujte, pomenujte, uveďte, čo viete, vyberte, priradte, popíšte, reprodukujte, definujte.

Vedomosti faktografické. Vedomosti terminologické.

2. Pochopenie: vysvetlite, povedzte vlastnými slovami, určite, opište, ako sa vás to týka, dajte do vzťahu, s čím to súvisí, interpretujte, zdôvodnite, objasnite, skontrolujte, opravte.

Ide o väčšie celky a súvislosti, ktoré má žiak vysvetliť: používanie napr. historických pojmov v správnych súvislostiach, výklad spoločenskej historickej štruktúry alebo opísanie historického procesu. Otázky v tejto rovine logického uvažovania sú ťažšie ako otázky v rovine vedomostí.

Pojmy. Štruktúry. Procesy.

3. Aplikácia: aplikujte, použite, demonštrujte, zostavte, vyriešte problém, vyberte, rozčleňte, rozdelte, vysvetlite, dokumentujte. Od žiakov sa žiada uplatňovanie získaných vedomostí v nových situáciách.

4. Analýza: určite ... podstatné znaky ..., uveďte podrobnosti, špecifikujte, vymenujte časti celku, prirovnajte, porovnajte, rozlíšte medzi, ako, vysvetlite (odôvodnite) prečo, aké sú príčiny, aké sú dôsledky, ako by ste začali, aké sú kroky postupu, upravte, vymenujte problémy.

Pri analýze majú žiaci objaviť väčšie množstvo informácií a štruktúr a učia sa samostatne rozlišovať, ktorá informácia je podstatná vzhľadom na určitú otázku. Napríklad prečítaním výplatnej pásky vedia vysvetliť rozdiel medzi hrubou mzdou a čistou mzdou.

5. Syntéza: zhrňte, zovšeobecnite, dokážte, usporiadajte, utriedte, navrhnite, formulujte, zostrojte, vysvetlite dôvody, navrhnite, koľko hypotéz môžete vytvoriť, zložte, rozvíjajte, utvorte nové, vymyslite niečo nové, určite alternatívu.

Účel syntézy spočíva v tom, že žiaci zostavia nový celok z rôznych informácií. Napríklad po preskúmaní rôzneho pramenného materiálu napíšu žiaci slohovú prácu a použijú zhromaždené informácie.

6. Hodnotenie / Evaluácia hodnotiace posudzovanie): posúďte, vyhodnoťte (zhodnoťte), uveďte argumenty pre a proti, podrobte kritike, ktoré sú dobré a zlé, ktoré sa vám páči, zhodnoťte výsledok (dôsledky), uveďte výhody a nevýhody, diskutujte, oponujte, ilustrujte, podporte, obhajujte.

Evaluácia sa vzťahuje na úsudok odôvodnený argumentmi. Môže sa napríklad žiadať vysvetlenie, či určitý politický alebo ekonomický vývoj bol pre obyvateľstvo nejakej krajiny priaznivý alebo nepriaznivý.

Použitá literatúra:

Kovaliková, S.: Intergorované tématické vzdelávanie, Faber, Bratislava 1996
<https://www.ff.umb.sk/mkmet/bloomova-taxonomia.html>